KONGSBERG

Paikallisjohtaja Markku Korhonen
Kongsberg Defence Oy 9.11.2021

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

KONGSBERG DEFENCE OY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON PUOLUSTUSSELONTEOSTA (VNS 8/2021 VP) TEEMOILLA SOTILAALLINEN HUOLTOVARMUUS, PUOLUSTUSTEOLLISUUS JA KUMPPANUUDET

KONGSBERG kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa Puolustusvaliokunnalle. Lausumme tässä asiantuntijalausunnossa teemoilla sotilaallinen huoltovarmuus, puolustusteollisuus sekä kumppanuudet. Väestönsuojeluun liittyvät teemat ovat KONGSBERGin osaamisalueen ulkopuolella.

1 Yleistä

KONGSBERG on norjalainen teknologiakonserni, jonka päätoimialoja ovat puolustus- ja avaruusteknologia sekä merenkulku. Konsernilla on 11 000 työntekijää 40 maassa. Konsernin liikevaihto on 2,6 miljardia euroa. Suomessa Kongsberg Defence Oy ja Kongsberg Maritime Finland Oy työllistävät noin 500 henkilöä neljällä paikkakunnalla. Molemmat yritykset ovat PIA ry:n jäsenyrityksiä. KONGSBERG omistaa Patriasta 49,9%. Patria ja Norjan valtio omistavat tasaosuuksin NAMMO -konsernin.

Suomalaiset yritykset ovat tärkeä osa KONGSBERGin toimitusketjua ja ne niiden viennin arvo KONGSBERGin hankkeisiin liittyen vaihtelee vuosittain 50 – 100 miljoonan euron välillä.

Puolustusselonteossa on tunnistettu selkeästi Suomessa toimivan, puolustusvoimia tukevan teollisuuden merkitys puolustusvoimien toimintakyvyn turvaajana. KONGSBERGin käsityksen mukaan tämä linjaus on yhdensuuntainen huoltovarmuuden yleisten tavoitteiden sekä kansallisen teknologisen ja teollisen kehittämisen tavoitteiden kanssa.

KONGSBERG toteaa tavoitteen Suomen ja Norjan kahdenvälisen yhteistyön lisäämiseksi ja syventämiseksi olevan perusteltu johtuen muun muassa maiden puolustusvoimien käytössä olevien järjestelmien samankaltaisuudesta. Tämä avaa mahdollisuuksia jo olemassa olevan puolustusteollisen yhteistyön laajentamiseen sekä sotilaallisen huoltovarmuuden ja materiaaliyhteistyön kehittämiseen käytännön tasolla.

Paikallisjohtaja Markku Korhonen
Kongsberg Defence Oy 9.11.2021

2 Sotilaallinen huoltovarmuus, puolustusteollisuus ja kumppanuudet

Kuten selonteossa todetaan, perustuu puolustuskykymme suurelta osin muualta yhteiskunnasta saataviin resursseihin. Selonteko tunnistaa kansainvälisesti kilpailukykyisen puolustusteollisuuden sekä sen kansainvälisen verkottumisen ja vientitoiminnan olevan sotilaallisen huoltovarmuuden merkittävimpiä tekijöitä.

KONGSBERG on toiminut Suomessa erityisesti ilmapuolustuksen järjestelmä- ja palvelutoimittajana vuodesta 2009 lähtien. Tuolloin käynnistyneen teollisen yhteistyön tuloksena suomalaiset yritykset ovat olleet osana KONGSBERGin toimitusketjua kaikissa vientihankkeissa ja tämä yhteistyö jatkuu edelleen. Yhteistyön merkitys alan huoltovarmuuden säilymiselle ja vahvistumiselle Suomessa on ollut ilmeinen.

Toimintaympäristö Suomessa on myönteinen puolustusteollisuuden kehittymiselle, johtuen muun muassa yritysten verkostoitumisesta ja läheisestä yhteistyöstä puolustusvoimien kanssa. Liiketoiminnan kannattavuuden, kehittymisen ja jatkuvuuden näkökulmasta olennaisia tekijöitä ovat panostukset TKI-toimintaan, osaavan työvoiman saatavuus sekä toiminnalle asetettujen reunaehtojen, kuten vientivalvontaa koskevien linjausten, ennakoitavuus.

Puolustusselonteossa todetaan että *”Sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta kriittisen tuotannon, teknologian ja osaamisen on oltava saatavissa ja käytettävissä kaikissa turvallisuustilanteissa.”*

Vienti on ehdoton edellytys suorituskykyisen ja kilpailukykyisen teollisuuden syntymiselle. Puolustusteollisuus ei tee tässä suhteessa poikkeusta. Myös järjestelmien elinkaaren aikaisten palveluiden tuottaminen edellyttää tuotekehitystä, kehitettyjen sovellusten tuotannollistamista ja niiden teollista tuotantoa. Vain tämän prosessin liiketoiminnallisesti tarkoituksenmukaisella ylläpitämisellä kyetään turvaamaan huoltovarmuus. Pelkästään kansallisin hankinnoin tämä ei yleensä ole mahdollista, erityisesti kun on kyse laajoista moniteknologiajärjestelmistä.

Kumppanuuksien merkitys on keskeinen sekä suorituskykyjen rakentamisessa että niiden ylläpitämisessä. Kumppanien alihankintaketjujen sitoutumisella pitkäjänteiseen yhteistyöhön varmistetaan erityisesti tuotannollisten resurssien saatavuus kaikissa tilanteissa. Puolustusvoimien hankinnoissa on korostettu järjestelmävastuun merkitystä. Kumppanuuden näkökulmasta tämä tarkoittaa koko tuotekehitys- ja tuotantoketjun hallintaa kumppanien toimesta siten, että puolustusjärjestelmän tarvitsema huoltovarmuus turvataan.

Paikallisjohtaja Markku Korhonen
Kongsberg Defence Oy 9.11.2021

Tärkeä tuki osaamisen ylläpitämiselle voi olla verkottuminen teollisuuden tukemiin käyttäjäyhteisöihin, joiden kautta puolustusvoimat voivat tulla tietoisiksi muiden käyttäjävaltioiden kokemuksista, kehittämissuunnitelmista aikatauluineen sekä huoltovarmuutta turvaavista monenvälisistä järjestelyistä. KONGSBERG tukee näitä järjestelyjä omilla teknologia-alueillaan.

Pidemmän aikavälin yhteistyön ylläpitämiseksi puolustusvoimien ja teollisuuden välillä on tarpeellista huolehtia siitä, että COVID-19 pandemian väistyessä vuoropuhelussa palataan tavanmukaiseen tapaamisrytmiin mm. hankeseminaarien osalta.

KONGSBERG tukee selonteossa esiintuotua Suomen ja Norjan välisen yhteistyön mahdollisuuksien selvittämistä muun muassa materiaaliyhteistyön ja järjestelmien elinkaaren aikaisen tuen osalta. Tämän yhteistyön kautta voidaan kehittää sekä sotilaallista huoltovarmuutta että luoda yhteistyössä uusia työpaikkoja.